

Acord Territorial de la Terra Alta per al desenvolupament social, econòmic i d'ocupació digna

La comarca de la Terra Alta va iniciar l'any 2012 un procés de cooperació entre municipis en matèria d'ocupació i desenvolupament social i econòmic per promoure la concertació territorial que permeti fer front a les principals mancances que, estructuralment, es manifesten a la comarca i que afecten al dia a dia de les persones.

S'ha pogut constatar de manera objectiva que la comarca de la Terra Alta presenta dèficits en els àmbits següents:

1. **El despoblament.** En les darreres dècades la majoria de municipis de la comarca han patit un continu èxode d'habitants, la qual cosa implica l'envelliment de la població, la pèrdua de talent i poca competitivitat territorial. La manca de teixit social i la persistent desertització poblacional no ajuden a plantejar propostes de desenvolupament social i econòmic.
2. **Un teixit productiu feble.** La Terra Alta té un teixit productiu poc especialitzat que genera poca ocupació i amb escasses possibilitats de crear-ne. Aquest fet suposa una economia interior feble que, en molts casos, depèn de l'oferta ocupacional situada fora de la comarca. El sector primari, tot i ser un recurs endogen amb un gran potencial que cal desenvolupar, no esdevé estratègic des del punt de vista de l'ocupació.
3. **La precarietat laboral.** L'augment sostingut dels contractes temporals amb salaris baixos fomenta inestabilitat laboral en les famílies. Hi ha un desequilibri entre l'oferta empresarial que necessita perfils qualificats amb les persones que demanen feina i que, generalment, tenen poca formació. I a l'inrevés: ens trobem amb persones amb talent als quals, el teixit empresarial de la comarca no satisfà les seves expectatives laborals, fet que provoca l'èxode de jovent qualificat.
4. **La discriminació de gènere.** Les dones, en alguns sectors de la població, continuen relegades a les tasques domèstiques no remunerades i poc reconegudes. Per tant, cal replantejar els rols de gènere per garantir no només l'accés a l'ocupació digna, sinó un model de relació basat en el reconeixement mutu que faciliti la igualtat, l'equitat, i la justícia.
5. **Les persones migrades dins del context social i econòmic de la comarca.** El gran nombre de persones migrades i la seva diversitat de procedència són un element poblacional positiu. Caldrà, doncs, iniciar processos de reconeixement socialment i econòmic, a través de l'accés a la formació de qualitat i a l'ocupació digna, així com en espais de convivència mútua. Això permetrà compartir la riquesa social, cultural i econòmica de la Terra Alta, impulsant valors com l'acolliment, l'equitat i la cohesió social.
6. **El paisatge.** Durant els últims 20 anys hi ha hagut, a la comarca, una proliferació d'un tipus d'activitat econòmica exògena que ha suposat, en alguns casos, un deteriorament del paisatge i la biodiversitat.
7. **Manca d'una estratègia i concertació territorial a l'hora d'implementar-la.** També s'ha pogut detectar, durant aquests anys de treball, que a la Terra Alta hi ha manca de cooperació pública i privada que permeti el disseny d'una estratègia conjunta per al desenvolupament del territori i que adequi els serveis en base a les necessitats del teixit productiu i de les persones. El fet de la inexistència d'una estratègia territorial consensuada fa que les polítiques públiques aplicades no tinguin l'impacte desitjat en els indicadors socioeconòmics del territori.

En els darrers anys, a la comarca de la Terra Alta, s'hi està produint un procés encaminat a l'organització de les polítiques públiques en l'àmbit del desenvolupament local i l'ocupació, que es basa en un nou model de cooperació entre els municipis, el Consell Comarcal, el sector privat, la comunitat educativa i diferents entitats.

Inicialment, en el marc del projecte 'Treball a les 4 Comarques', ampliat posteriorment a 'Treball a les 7 comarques', s'han realitzat diferents accions de cooperació entre el sector públic, el sector privat, la comunitat educativa i les entitats, encaminades a teixir complicitats al voltant del valor de cooperar conjuntament per al desenvolupament social i econòmic, amb l'objectiu principal de generar ocupació digna, com a mitjà de cohesió i inclusió social.

Dos exemples concrets d'aquestes accions conjuntes són: la creació del Dispositiu d'atenció a les persones - EIXAM, que dona servei de forma descentralitzada als municipis, i el suport al teixit empresarial, mitjançant accions per a la seva professionalització i millora competitiva.

A partir del 2018, s'ha fet un pas endavant en el procés de cooperació territorial, que ha posat d'acord el sector públic, el sector privat, la comunitat educativa i les entitats, amb l'objectiu d'enfortir i madurar les iniciatives, els projectes i els serveis, orientats a la millora social, ocupacional i econòmica.

Aquest procés de concertació té la voluntat de situar la comarca de la Terra Alta en el nou escenari creat per la Llei 13/2015, del 9 de juliol, d'ordenació del sistema d'ocupació del Servei Públic d'Ocupació de Catalunya, especialment en allò que fa referència a l'apoderament i el lideratge democràtic del territori, a l'hora d'impulsar el disseny i el desplegament de l'estratègia territorial.

Com a resultat d'aquest procés de posada en comú i consens, es conclou el següent:

- Que la concertació és un model de governança basat en el consens, que combina la representació i la participació ciutadana, que facilita el reconeixement mutu entre els actors a l'hora de prendre decisions sobre les polítiques públiques que cal desenvolupar.
- Que la concertació ha de ser participada pels municipis de la comarca, el sector privat, la comunitat educativa i les entitats participants, que garanteixi la transversalitat i la transparència a l'hora de liderar les polítiques públiques en matèria de desenvolupament social i econòmic.
- Que cal dissenyar una estratègia conjunta en matèria de desenvolupament local, i alhora els mecanismes per fer-la efectiva, que doni resposta als objectius i reptes del territori.
- Que per desenvolupar l'estratègia cal crear i coordinar una xarxa tècnica, que ofereixi serveis de forma descentralitzada, utilitzant recursos conjunts, i que eviti duplicitat de serveis i projectes dins de l'àmbit territorial on actua.

Per tant, entenem que concertar, planificar i treballar conjuntament és la solució als problemes reals de les persones, ja que s'enfortirà el teixit social i econòmic del territori i millorarà la consciència ciutadana, la identitat col·lectiva, l'eficàcia i l'eficiència dels recursos públics,

Es conclou que els signants d'aquest acord consideren transcendentals les problemàtiques definides en aquest text, fruit d'aquest procés de reflexió, i es comprometen a donar continuïtat a la concertació per impulsar polítiques públiques de desenvolupament local d'una manera més sòlida, estructural i compromesa.

Els compromisos que s'adquireixen es basen en l'altruisme i la generositat dels actors que treballen pel bé comú de les persones i el territori.

Els compromisos són els següents:

- Establir un espai de governança territorial basat en la confiança mútua i el consens, amb caràcter vinculant, i participada pel sector públic, el sector privat, la comunitat educativa i les entitats socioeconòmiques del territori, que liderarà conjuntament i transversal les polítiques públiques d'ocupació i de desenvolupament local de la Terra Alta.
- Dissenyar una estratègia territorial, a curt, mitjà i llarg termini, de forma participada de baix a dalt, i amb un ampli consens social, que doni resposta a les necessitats socials i econòmiques detectades.
- Configurar i coordinar una xarxa tècnica especialitzada en el desenvolupament local, que treballi per a la implementació de l'estratègia territorial, mitjançant la reorganització dels recursos existents i incorporant, en un futur, les ampliacions que s'esdevinguin. La xarxa tècnica ha de garantir serveis descentralitzats a la totalitat dels municipis, enfocats a les persones i a les empreses, per promoure l'ocupació digna, el desenvolupament local i la formació.

Gandesa, 11 de febrer de 2020